

Kees Basten

Kees Basten, was op het IPO (samenwerkingsverband tussen de TUE en Philips Research) een markante man. Maar niet omdat hij zo opviel door zijn gedrag, in tegendeel, ik heb hem als een rustige man ervaren. Als Kees nadacht dan zoog hij aan zijn sigaar of sigaret en staarde onderwijl naar buiten. Kees viel op door zijn handigheid, gedrevenheid en hij kon heel mooi tekenen. Iemand met vele talenten. Altijd was die bezig om met zijn handen iets te maken, hij kon niet stilzitten. Behalve dan om na te denken. Een keer stelde hij gedurende de middagpauze voor om een potje met hem te schaken. Ik ging op het aanbod in want ik dacht, een man zo tegen zijn pensioen, dat kan ik wel aan. Het spel duurde nog geen tien zetten, in zijn voordeel natuurlijk, sindsdien heb ik een hekel aan schaken. Veel later hoorde ik pas dat Kees gedurende zijn leven ooit ergens schaakkampioen was geweest.

Kees restaureerde in zijn vrije tijd oude bijbels. Eeuwenoude bijbels, kostbaar met massief goud verwerkt in de omslag. Vaak waren er in de loop der tijd stukjes van dat goud afgebroken en verdwenen. Kees kon dit repareren zodanig dat je er niets van zag. Dat deed hij door slooPgoud (gouden ringen e.d.) te smelten en te gieten. Dit werd gedaan onder de middagpauze in de werkplaats van het IPO. Er bestaan foto's en een video waarop Kees vloeibaar goud aan het gieten is in een mal en het na afkoeling met een vijl bewerkt.

Kees wilde met een vlamboogje lange gouden structuren gaan maken door smeltslakjes te creëren en die dan te polijsten. Op sommige oude bijbels zat ook zoiets ter decoratie. Maar het was niet bekend hoe je dit moest maken en Kees dacht dat met een vlamboogje wel te kunnen. Hij vroeg aan mij of ik aan koolstof staven kon komen. Dat kon ik want ik kende op het Nat.Lab. in Waalre ene Loek Monten. Die zat in de groep van Dr. Bongers in gebouw WA. Loek wist veel en had bijna alles, dus ook koolstofstaven uit een koolspitslamp. Kees vond ze wel wat aan de dikke kant, maar ja toch maar even proberen. Ze werden op het IPO in de elektromechanische werkplaats op een voeding aangesloten. Heel voorzichtig werd hiermee een klein stukje goud aangetikt met de bedoeling om een subtiel vlamboogje te trekken. Het gevolg was een enorme vlamboog, en toen die weg was was ook het goud weg.

Daarna is het na veel experimenteren wel wat beter gelukt maar echt mooi werd het resultaat niet. Kees is blijven zitten met de vraag hoe ze dat eeuwen geleden, zonder elektrisch vlamboogje, toch zo mooi deden.

In de oorlog mocht Kees op het Philips Nat.Lab. in Eindhoven blijven werken en hoefde niet naar Duitsland. Hem werd de hand boven het hoofd gehouden omdat hij bij Philips onmisbaar gevonden werd. Zelf zei hij niet te snappen waarom dat dan was.

Hij bouwde in het geheim kleine radiootjes waarmee men naar de Nederlandse uitzendingen kon luisteren van de BBC. Kees vertelde dat er ochtends als hij op zijn werk kwam onderdelen op zijn bureau lagen en aan het einde van de werkdag zorgde Kees ervoor dat er dan radiootjes klaarstonden die makkelijk konden worden verborgen in bv. een boek of een sigarendoosje. Kees zei niet te weten waar de onderdelen vandaan kwamen en ook niet wie er na werktijd de radiootjes kwamen ophalen. Ooit (1979/1980) heeft Kees mij zo'n radiootje laten zien met hele kleine buisjes, hij noemde dat eikellampjes. De radiootjes konden werken op een fietsdynamo. De eikellampjes waren kleine glazen balletjes waar draadjes uit kwamen die vast moesten worden gesoldeerd. Deze radiootjes kwamen uiteindelijk terecht bij het Nederlandse verzet.

Meer informatie over deze miniaturradiootjes die tijdens de oorlog in het geheim op het Nat-Lab werden ontwikkeld vindt u hier:

<https://www.youtube.com/watch?v=vzEDCe-Gmr4>

Ook had Kees toen zijn Duitse persoonsbewijs uit de oorlog bij zich waarin stond dat hij was vrijgesteld van de "Arbeitseinsatz". Ik herinner me nog dat daar als beroep "zendertechnicus" in stond vermeld. Kees verzekerde mij toen dat hij elektromonteur was en dat hij van zenders geen snars verstand had.

Kees is rond 1980/81 vanuit het IPO met pensioen gegaan alwaar hij sinds de oprichting in 1957 had gewerkt.

Kees Basten is de vader van Bruno Basten die ook op het Nat.Lab. heeft gewerkt. Bij mijn weten hebben vader en zoon nooit "zakelijk" met elkaar te maken gehad. Ik weet wel dat ook Bruno uitstekend kon schaken en ooit Brabants jeugdkampioen is geweest. Het zal wel in de genen zitten. Ook Bruno was erg handig maar had op dit gebied niet de passie van zijn vader. Zowel Kees als Bruno heb ik redelijk goed gekend. Bruno heeft het Nat.Lab. verlaten op het moment dat de basketbalclub waar hij trainer van was naar de eredivisie promoveerde. Daardoor kon deze club een beroepstrainer aannemen en dat werd Bruno. Bruno is overleden in 2007 op 57 jarige leeftijd.

Van zijn vader Kees heb ik tot nu toe verder geen gegevens meer kunnen vinden.

Jack Leijssen.
12-06-2017